

Tony PARSONS

KNYGOS „VYRAS IR VAIKAS“ AUTORIUS

Be tavęs...

Alma littera

juokus. Bet jie tik kvadai nusimaivo, paskui išsiviečia man. Vypt, vypt, vypt, taip ir kraiposi, spinduliuodami ir jaunystę, ir kvailystę. Aš greitai nususuku ir prabėgęs juos prisimenu, kad treningo kišenėje yra „Snickers“ saldainis – netikėtam atvejui. Stebimas nuskurusios pilkos voverės, valgau šokoladuką ant drėgno parko suoloelio. Paskui sėdžiu ir ilgai sukinėju tuoktūvių žiedą ant rankos, jausdamasis vienišesnis negu kada nors anksčiau.

Sutikau ją „Žvaigždžių“ kelte, tame žaliai ir baltai dažytame dviaukščiame laive, kuris plaukioja tarp Kauluno, esančio Kinų pusiasalio gale, ir Honkongo salos. Na, tai ne visai tikslu – aš nesutikau jos „Žvaigždžių“ kelte. Mes nepasisakėme vardų, neapsikeitėme telefonų numeriais. Nesutarėme, kada vėl susitiksimė. Man niekad nesisekė kabinti panelių, ir su Rože buvo tas pat. Bet „Žvaigždžių“ kelte aš pirmą kartą ją pamačiau, kai ji bandė prasigauti pro sukamuosius vartelius, apsikabinusi didžiulę kartotinę dėžę, įrėmusi ją į klubą, kišo monetas į plyšį.

Ji įsiliejo tarp laukiančių kelto žmonių, vakarietė, apsupta margos vietinių minios: elegantiškų jaunų Kantonno verslininkų, skubančių į kontorą Centrinėje gatvėje, išsipuošusių biurų merginų su mobiliaisiais, trumpais sijonais ir švysčiojančiais juodais plaukais, trumparankovių gatvės prekeivių, atsikrenkščiančių Honkongo dolerio dydžio skrepliais, jaunų moterų ir jų papūstžandžių kūdikių su žavia Elvio garbana, mažyčių senų moteryčių auksiniais dantimis ir ant sprando suimtais žilais plaukais, filipiniečių namų tvarkytojų, skubančių į darbą, ir

netgi keistuolių *gveilo* – europiečių turistų – nuolankiai kepančių karštyje.

Jos plaukai buvo juodi, juodi kaip kinų, bet oda tokia blyški, tarsi būtų ką tik atvykusi iš šalies, kur nepaliamajamai lyja. Vilkėjo paprastu dviejų dalių dalykiniu kostiumėliu, bet su ta didžiule kartonine dėže ji atrodė taip, lyg dirbtų viename tų atsišakojančių gatvelių turgų virš Šeung Vano, į vakarus nuo Centrinės gatvės. Tačiau žinojau, kad tai neįmanoma.

Tiltelis dunkstelėjo žemėn, ir minia siūbtelėjo ant keltų Kantono stiliumi. Aš žiūrėjau, kaip ji kaunasi su kartono dėže, ir pastebėjau, kad jos veidas apvalus, rimtas, visai jaunas.

Merginos akys įsodintos per toli viena kitos, burna per maža. Graži ji būtų jums pasirodžiusi tik iki tol, kol būtų nusišypsojusi. Kai nusišypsojo – skubiai atsiprašydama kino verslininko, kuriam stuktėlėjo dėže į nugarą – kerai išsyk išsisklaidė. Ji šypsojosi ta priekinius kaplius apnuoginančia šypsena, ir tokia ji jau visai nepriminė įprastos gražuolės. Bet kažkas toje dantenos atidengiančioje šypsenoje užkabino ir patraukė mano širdį taip, kaip niekad nepatrauktų paprasčiausia gražuolė. Ji buvo geresnė už gražią.

Aš gavau atsisėsti. O vietas čia užimdavo itin greitai. Mergina stovėjo šalia, droviai pati sau šypsodamasi, apsupta minios kranklio juodumo plaukais, keltui siūbuojant ir pūškuojant glaudė arčiau savęs dėžę. Nuo Kauluno iki Honkongo salos tik septynios minutės – trumpiausia pasaulyje kelionė jūra, vienas kilometras vingiuojant tarp džonkų, baržų, kruizinių laivų, tralų ir sampanų.

Bet tikriausiai, kai gabeni vos ne didesnę už save dėžę, tai atrodo ilgas kelias. Aš pakilau.

– Atsiprašau. Gal norėtumėt atsisėsti?

Ji įsistebeilijo į mane. Tada aš buvau visai neriebus. Nebuvau Bredas Pitas ar panašiai, bet ir ne Žmogus Dramblys. Nesitikėjau, kad ji apalps susižavėjusi ar pasibjaurėjusi. Tačiau tikėjaisi, kad ji ką nors darys. Bet ji ramiai žiūrėjo. Iš pradžių maniau, kad ji amerikietė arba britė. Bet dabar iš plaukų, akių ir skruostikaulių nutariau, kad gali būti kilusi nuo Viduržemio jūros.

– Kalbi angliškai?

Ji linktelėjo.

– Nenori atsisėsti?

– Ačiū, – padėkojo ji. – Bet čia taip netoli.

– Bet dėžė tokia didelė.

– Nešiojau ir didesnių.

Ta šypsena. Bet lėta, ir parodyta šiek tiek nenoromis. Kas tas keistas vaikinai, vilkįs marškinėliais su Frenku Sinatra (Frenkas šypsosi po skrybėle atlenkiamais kraštais 1958-ųjų – tų aukso metų – EMI reklaminėje nuotraukoje) ir mūviš nuplyšusiomis smėlio spalvos kelnėmis? Kas tas paslaptingas vyriškis? Tas liesas vaikinai, kuris pasvarsčius atrodė veikiau kaip Bredas Pitas negu kaip Žmogus Dramblys?

Jos dėžė buvo prikišta bylų, rudo popieriaus vokų ir dokumentų su prašmatniais raudonais antspaudais. Taigi, ji teisininkė. Kaip apmaudu. Turbūt kalbasi tik su kostiumuotais vyrųkais, kurie gauna šešiaženkliai atlyginimus. O aš buvau vyrųkai išblukusiais Sinatros marškinėliais, kurio atlyginimo paketas, išvertus į svarus sterlingus, vos tempė iki penkiaženkliai.

– Aš nemanau, kad kas nors tikėtusi, jog savo vietą užleisite moteriai „Žvaigždžių“ kelte, – atsakė ji. – Nebe tie laikai.

– Nemanau, kad kas nors tikėtusi, jog savo vietą užleisiu moteriai bet kurioje kitoje vietoje, – tariau. – Nebe tie laikai.

– Bet vis tiek ačiū.

– Nėra už ką. Jau ketinau vėl sėstis, kai senas kinas nailoniniais marškiniais ir arklių lenktynių laikraščiu stumtelėjęs mane šalin šleptelėjo į mano vietą. Jis garsiai atsikrenkštė ir spjovė tiesiai tarp mano „Timberland“ batų. Spoksojau į jį amo netekęs, kai jis atsivertė laikraštį ir įniko tyrinėti, kas bėgs „Laimės slėnio“ hipodrome.

– Na štai, – nusijuokė ji. – Jei jau turi vietą, verčiau saugok ją. Priplaukiant prie Honkongo salos, žiūrėjau, kaip ji šypsosi ta paikoka šypsena. Už mūsų kilo aukšti pastatai. Kinijos bankas. Honkongo ir Šanchajaus bankai. „Mandarino“ viešbutis. Visi sidabro, aukso ir stiklo biurų korpusai Centrinėje gatvėje, o už viso to – klestinti Viktorijos viršūnės žaluma, beveik ištirpusi atogrąžų rūko skraistėje. Staiga mane pagavo baimė, kad aš jos daugiau niekada nebepamatysiu.

– Gal išgertume kavos? – paklausiau išraudamas kaip buokas. Ir tūžau ant savęs. Žinau, kad moterys niekada neatsako taip, jeigu nesugebi pakviesti jų neraudoduodamas.

– Kavos?

– Na žinai, ekspreso, kapučino, su pienu. Kavos.

– Liaukis, – atsakė ji. – Pasiūlyti sėstis buvo šaunu, bet kava – šiek tiek per daug tiesmuka. Be to, aš turiu nunešti visa tai.

„Žvaigždžių“ keltas teliūskavo prie doko. Nuleido tiltelį. Minia pasirengė šuoliui.

– Aš nebandau tavęs kabinti, – pasakiau.

– Ne? – jos veidas buvo rimtas, ir aš negalėjau suprasti, ar ji juokiasi iš manęs, ar ne. – Gaila.

Ir ji dingo, nunešta kantoniečių bangos su savo teisinių dokumentų prikimšta dėže, minia nuplukdė ją į priplauką ir toliau, į verslo rajoną už Centrinės gatvės. Žvalgiausi jos „Žvaigždžių“ kelte kitą dieną, ir dar kitą, ir dar – vildamasis išvysti besišypsant kam nors, ką stumtelėjo savo teisinių dokumentų prikimšta dėže. Arba – jei man labai pasiseks, kad ji stumtelės mane. Bet nesutikau jos nė vieną dieną.

Ir aš nebuvo paruošęs jokių kibesnių pokalbio frazių.

Tiesiog norėjau pamatyti jos šypseną.

Buvo penktadienio vakaras, ir „Mandarino“ viešbučio mansardos bare klegėjo tiršta minia.

Išties man čia gerti buvo per brangu gaunant savo „Dvigubos sėkmės“ kalbų mokyklos atlyginimą. Bet kartais patikdavo pakilti liftu į viršutinį senojo, garsaus viešbučio aukštą ir stebėti saulėlydį, pasistačius ledo šaltumo „Tsingtao“ alaus – geriausio Kinijoje. Tai būdavo ypatinga pramoga.

Tačiau šįvakar, man prie baro siurbčiojant alų, kažkoks stuobrys iš gimtosios šalies ėmė viską gadinti.

– Vos tik Liaudies išlaisvinimo armija čia įžengs, matysit, kaip visi iš Centrinės lėks į oro uostą, – postringavo jis. – Taip tiems netikšoms ir reikia. Honkongas buvo žvejų kaimas, kai atvykome, ir liks žvejų kaimu mums švykūs.